

SISEMINISTEERIUM

TOETUSLEPING

Siseministeerium, registrikoodiga 70000562, aadressiga Pikk 61, 15065 Tallinn, keda esindab siseministri 29. mai 2018. a käskkirja nr 1-3/55 „Siseministeeriumi protseduurireeglid Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vahendite kasutamiseks perioodil 2014-2020“ punkti 16.3 alusel *varade, planeerimise ja tehnoloogia asekanstler ... (edaspidi ministeerium)*, ühelt poolt, ja

Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi projekti /tunnus/ „...“ **/Projekti pealkiri/** (edaspidi *projekt*) elluviija /asutuse nimi/ registrikoodiga, aadressiga, keda esindab / *esindamise alus, ametinimetus, esindaja nimi, / (edaspidi toetuse saaja)*, teiselt poolt,

keda nimetatakse ka eraldi pool ja koos pooled, sõlmivad toetuslepingu (edaspidi *leping*) alljärgnevas.

1. ÜLDSÄTTED

Lepingu sõlmimise aluseks on:

- 1.1. Vabariigi Valitsuse 13. novembri 2014. a korraldus nr 482 „Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi vastutava asutuse ja auditeerimisasutuse määramine“, millega määrati Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (edaspidi ka *AMIF*) rakendamise eest vastutavaks asutuseks Siseministeerium;
- 1.2. Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi riiklik programm aastateks 2014–2020 (heaks kiidetud Euroopa Komisjoni 26. veebruari 2018. a otsusega *C(2018) 1307*);
- 1.3. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. a määrus nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, muudetakse nõukogu otsust 2008/381/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused nr 573/2007/EÜ ja nr 575/2007/EÜ ja nõukogu otsus 2007/435/EÜ;
- 1.4. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. a määrus nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisihje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted;

- 1.5. Toetuse saaja /*esitamise aeg*/ esitatud taotlus „...“ /*taotluse pealkiri*/;
- 1.6. Kantsleri /*kuupäev*/ käskkirjaga nr /.../ „.....“ moodustatud AMIF-i hindamiskomisjoni /*kuupäev*/ protokoll nr /.../;
- 1.7. Siseministeeriumi kantsleri /*kuupäev*/ käskkiri nr /.../ „...“, millega kiideti heaks punktis 1.5 nimetatud taotlus.

2. LEPINGU OBJEKT

- 2.1. Lepinguga annab ministeerium toetuse saajale projekti eesmärkide saavutamiseks toetust Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist ja kaasfinantseeringut vastavalt lepingus sätestatud tingimustele.
- 2.2. Lepingu juurde kuuluvad lepingu allkirjastamisel lepingu lahutamatu osana järgmised lisad:
 - 2.2.1. Lisa 1 – Projekti tegevuskava ja tulemused;
 - 2.2.2. Lisa 2 – Projekti eelarve, rahastusallikad, kuluaruanne ja maksetaotlus;
 - 2.2.3. Lisa 3 – Tegevusaruanne;
 - 2.2.4. Lisa 4 – Kulude abikõlblikkuse reeglid;
 - 2.2.5. Lisa 5 – Juhised embleemide ja standardvärvide kasutamise kohta;
 - 2.2.6. Lisa 6 – Ühiste indikaatorite täitmise aruande vorm;
 - 2.2.7. *Lisa 7 – Partnerluse kinnitus.*
- 2.3. Kõik viited lepingule sisaldavad ka viiteid selle lisadele.

3. PROJEKTI RAHASTAMINE

- 3.1. Projekti hinnanguline abikõlblik kogukulu on /*summa*/ eurot, vastavalt lisa 2 esitatud projekti eelarvele. *Kogukulu/kogukulule sisaldab käibemaksu/ei lisandu käibemaks. Toetuse saaja muutumisel käibemaksukohustuslaseks lepingu summa ei suurene, käibemaksu tasumise kohustus lasub sellisel juhul toetuse saajal.*
- 3.2. Ministeerium annab projekti elluviimiseks Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondist toetust maksimaalselt /*summa*/ eurot, mis võrdub 75%-ga punktis 3.1 osutatud hinnangulisest abikõlblikust kogukulust.
- 3.3. Ministeerium annab projekti elluviimiseks kaasfinantseeringut maksimaalselt /*summa*/ eurot, mis võrdub 25%-ga punktis 3.1 osutatud hinnangulisest abikõlblikust kogukulust.
- 3.4. Projekti kulude abikõlblikkuse periood on /*pp.kk.aaaa*/ kuni /*pp.kk.aaaa*/. Projekti raames tehtavad kulutused peavad olema tekkinud ning makstud pärast abikõlblikkuse perioodi algust. Kulutused ei tohi tekkida pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu, makseid võib teha kuni lõpparuande esitamiseni.

4. TOETUSE JA KAASFINANTSEERINGU VÄLJAMAKSMISE TINGIMUSED

- 4.1. Ministeerium teeb eel- ja vahemaksed, arvestades järgnevat:

- 4.1.1. Eelmakse /summa/ eurot tehakse 14 kalendripäeva jooksul pärast lepingu allkirjastamist.
- 4.1.2. Vahemakse¹ /summa/ eurot tehakse 14 kalendripäeva jooksul pärast seda, kui ministeerium on toetuse saaja esitatud vastava perioodi vahearuande heaks kiitnud.
- 4.2. Lõppmakse teeb toetuse saaja vajadusel tagasimaksena, kui lepingu punktide 4.1.1 ja 4.1.2 kohaselt tehtud maksete kogusumma on suurem kui heaks kiidetud projekti abikõlblikud kulud kokku. Toetuse saaja maksab enamakstud summa ministeeriumile tagasi lepingu punktis 4.5 näidatud kontole 30 kalendripäeva jooksul alates ministeeriumi edastatud lõpparuande heakskiitmise kirja kätte saamisest.
- 4.3. Ministeerium võib vajadusel ja eelarveliste vahendite olemasolul lepingu punktis 3.2 nimetatud toetuse ja punktis 3.3 nimetatud riikliku kaasfinantseerimise summad välja maksta lepingu punktides 4.1.1 ja 4.1.2 toodud summadest ja tähtaegadest erinevalt.
- 4.4. Toetuse ja kaasfinantseeringu maksesummad kantakse toetuse saaja pangakontole järgmiselt:

Panga nimi	
Konto omaniku täpne nimi	
Konto number	
Viitenumber	
Selgitus	AMIFXXXX-X

- 4.5. Lepingu punktis 4.2 nimetatud enamakstud toetuse ja kaasfinantseeringu kannab toetuse saaja ministeeriumi pangakontole järgmiselt:

Panga nimi	AS SEB PANK
Konto omaniku täpne nimi	Rahandusministeerium
Konto number	EE891010220034796011
Viitenumber	2800045849
Selgitus	AMIFXXXX-X

- 4.6. Lepingu punktis 4.1 toodud maksed tehakse, kui ministeeriumil on eraldatud toetuse ja kaasfinantseeringu väljamaksmiseks vajalikud vahendid. Maksete viibimisel teavitab ministeerium sellest toetuse saajat.
- 4.7. Kaasfinantseeringu väljamaksete tähtajad ei ole järgmisest kalendriaastast alates siduvad juhul, kui riigieelarves vajalikud vahendid osaliselt või täielikult puuduvad. Tulenevalt riigieelarve seaduse §-s 60 sätestatud piirangutest eelarveliste kohustuste võtmisel, kuuluvad lepingu punktis 3.3 toodud kaasfinantseeringu summa ning punktis 4 toodud maksed ülevaatamisele iga-aastase riigieelarve kinnitamise järel.
- 4.8. Ministeerium määrab toetuse saajale makstavad lõplikud summad kindlaks punktis 5 nimetatud heakskiidetud aruannete alusel.
- 4.9. *Kui projekti elluviimise kulu ületab lepingus sätestatud projekti maksumust, peab toetuse saaja eelarves (lisa 2) toodud kulutuste tegemiseks tagama täiendavaks*

¹ Punkti täiendatakse vastavalt vahemaksete arvule.

omafinantseeringuks rahaliste vahendite olemasolu projekti eesmärkide elluviimiseks, välja arvatud juhul, kui sõlmitakse vastav toetuslepingu muudatus.²

- 4.10. Projekt, mille eesmärgid jäävad täitmata, võidakse tunnistada osaliselt või täielikult abikõlbmatuks ning sellele eraldatud vahendid kohustub toetuse saaja tagasi maksma.

5. ARUANNETE JA MUUDE DOKUMENTIDE ESITAMINE

- 5.1. Projekti vahe- ja lõpparuanded peab koostama elektrooniliselt eesti keeles ja allkirjastama digitaalselt. Aruanne koosneb tegevus- ja kuluaruandest. Kuluaruanne peab olema Excelis ning tegevusaruanne Wordis.
- 5.2. Kui puudub võimalus anda digitaalallkirja, koostatakse aruanded kahes eksemplaris paberil ning need allkirjastatakse omakäeliselt. Ministeeriumile esitatakse üks eksemplar ning lisaks elektroonselt tegevusaruanne Wordis ja kuluaruanne Excelis. Ühe eksemplari säilitab toetuse saaja.
- 5.3. Toetuse saaja esitab aruandega *raamatupidamise väljavõtte*³ ja süstematiseeritult *kõik/ministeeriumi koostatud valimi alusel*⁴ aruandlusperioodil tekkinud kuludokumentide ning projekti sisulise tegevusega seotud dokumentide koopiad.
- 5.4. *Esimese vahearuaruande esitamise tähtaeg on /pp.kk.aaaa/;*
- 5.5. *Teise vahearuaruande*⁵ *esitamise tähtaeg on /pp.kk.aaaa/.*
- 5.6. Lõpparuande esitamise tähtaeg on **/pp.kk.aaaa/**. Lõpparuanne peab kajastama kogu projekti perioodi (st ka neid tegevusi, mis on esitatud vahearuandega).
- 5.7. *Toetuse saaja esitab iga aasta 25. oktoobriks ministeeriumile perioodi 16.10.n-1 kuni 15.10. n kohta aruande AMIF ühisindikaatorite täitmise kohta (Lisa 6).*
- 5.8. Ministeerium vaatab aruanded läbi ja vajadusel nõuab täiendavaid dokumente või lisateavet. Täiendavate dokumentide või teabe edastamise nõude täidab toetuse saaja ministeeriumi määratud tähtaja jooksul. Üldjuhul on tähtaeg 5 tööpäeva.
- 5.9. Kui toetuse saaja ei nõustu ministeeriumi esitatud märkustega aruande kohta ja ei esita etteantud tähtaja jooksul parandustega allkirjastatud aruannet, on ministeeriumil õigus toetuse saaja esitatud aruanne heaks kiita osaliselt (ainult kinnitatud abikõlblike kulutuste ulatuses).

6. POOLTE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

- 6.1. Pooled:
- 6.1.1. võtavad kasutusele kõik asjakohased ja vajalikud meetmed, et tagada lepingust tulenevate kohustuste ja eesmärkide täitmine;
- 6.1.2. kasutavad raamatupidamissüsteemi, mis võimaldab eristada projektiga seotud tehinguid;
- 6.1.3. esitavad üksteisele informatsiooni, mis on vajalik lepingu edukaks täitmiseks;

² Lisatakse otsetoetuste puhul.

³ Raamatupidamise väljavõtet ei pea esitama ministeeriumi valitsemisala asutused.

⁴ Ministeerium esitab toetuse saajale nimekirja valimisse kuuluvatest dokumentidest pärast aruande esitamist.

⁵ Kõik aruanded peavad kajastama tegevusi ja kulusid projekti algusest.

- 6.1.4. teavitavad üksteist projekti edukat rakendamist takistavatest või takistada võivatest asjaoludest;
 - 6.1.5. tagavad projektiga seotud dokumentatsiooni nõuetekohase säilitamise seitse aastat pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõpu kuupäeva. Kui pärast projekti lõppu avastatakse rikkumine, pikeneb dokumentide säilitusaeg seitse aastat alates päevast, mil toetuse saaja tagastab toetuse ja kaasfinantseeringu ministeeriumile;
 - 6.1.6. võimaldavad auditite ja järelevalve (sh kohapealsete kontrollide) teostamist ning osutavad selleks igakülgset abi, sh võimaldavad volitatud isikul ligipääsu esitatud andmete õigsuse kontrollimiseks kõigile projekti rakendamisega seotud dokumentidele ja informatsioonile, sealhulgas elektroonilisel kujul olevale teabele, ning viibida toetuse kasutamise administreerimise ja toetuse kasutamise seotud ruumides ja territooriumil;
 - 6.1.7. järgivad oma tegevuses õigusaktides sätestatud riigihangete läbiviimise, raamatupidamise korraldamise, avaliku teabe edastamise ning isikuandmete kaitse põhimõtteid ning põhjendavad kõiki erandeid ja dokumenteerivad põhjendused.
- 6.2. Toetuse saaja on kohustatud:
- 6.2.1. viima enda vastutusel läbi lisa 1 kirjeldatud tegevused ning tagama vajadusel vastavalt lepingu punktile 4.9 omavahendite olemasolu vastavalt lepingu lisa 2 toodud eelarvele;
 - 6.2.2. *projekti elluviimisel hoiduma tegevustest, mis seavad või võivad seada ohtu (sh avalikkuse negatiivne reageering) projekti eesmärgi saavutamise. Selliste olukordade tekkimisel teavitab toetuse saaja ministeeriumit viivitamata;*
 - 6.2.3. kasutama toetust ja kaasfinantseeringut eesmärgipäraselt vastavalt lepingus ning selle lisades näidatud tegevustega seotud abikõlblike kulude katmiseks;
 - 6.2.4. lähtuma toetuse ja kaasfinantseeringu kasutamisel eelarves (lisa 2) toodud kulutuste tegemiseks lisa 4 toodud kulude abikõlblikkuse reeglitest ning täitma riigisisestes ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud kohustusi;
 - 6.2.5. esitama ministeeriumile tähtaegselt lepingu punktis 5 nõutud aruanded ning vajalikke täiendavaid andmeid Euroopa Komisjonile esitatavate aruannete tarbeks;
 - 6.2.6. andma audiitori, järelevalve teostaja või muu selleks volitatud isiku kasutusse enda, partneri ning alltöövõtja (kui on kohaldatav) käsutuses olevad andmed ja dokumendid toetuse, kaasfinantseeringu ning omavahendite kasutamise kohta üldjuhul viie tööpäeva jooksul vastava nõude saamisest;
 - 6.2.7. täitma kõiki Vabariigi Valitsuse 13. novembri 2014. a korralduses nr 482 „Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi vastutava asutuse ja auditeerimisasutuse määramine“ nimetatud asutuste juhiseid;
 - 6.2.8. tagama, et fondist toetust saavaid tegevusi ja kulusid ei rahastata muudest allikatest;
 - 6.2.9. viivitamatult kirjalikult, kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis või elektrooniliselt informeerima ministeeriumit kõikidest toetuse saaja või *partneri(te)* andmetes toimunud muudatustest või asjaoludest, mis mõjutavad või võivad mõjutada toetuse saajat oma kohustuste täitmisel, sh nime, aadressi ja seaduslike või volitatud esindajate muutumisest, vastutavate isikute vahetumisest, varade või õiguste üleandmise otsustest jne;
 - 6.2.10. viivitamatult kirjalikult, kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis või elektroonselt informeerima ministeeriumit projekti teostamise käigus ilmnenuid kõrvalekalletest lisades 1 ja 2 sätestatud, samuti projekti negatiivse tulemuse tõenäosusest või vältimatusest ning projekti edasise jätkamise kaheldavast otstarbekusest;
 - 6.2.11. vastutama ministeeriumi ees (sh kandma rahalist vastutust kogu toetussumma ulatuses) lepingus sätestatud kohustuste täitmise eest;
 - 6.2.12. tagastama ministeeriumi nõudmisel toetuse ja kaasfinantseeringu osaliselt või täielikult kooskõlas Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2006. aasta määrusega nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud

- rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“. Toetuse tagasinõudmise otsusega loetakse projekti eelarve vähendatuks tagasinõutava summa ulatuses;
- 6.2.13. tagasi maksuma tagasinõutava toetuse ja kaasfinantseeringu 90 kalendripäeva jooksul tagasinõude otsuse kättesaamisest;
 - 6.2.14. säilitama lisaks enda koostatud projekti rakendamise seotud originaaldokumentidele ka partnerite kantud kulusid tõendavate ja toetavate dokumentide kinnitatud koopiaid punktis 6.1.5 sätestatud tähtaja jooksul;
 - 6.2.15. kooskõlastama ministriumiga projekti tegevuste raames koostatavad ja avaldatavad trükkised enne avalikkusele esitamist ning kommunikatsioonivahendite kaudu avaldatava teabe;
 - 6.2.16. teavitama avalikkust ja projektis osalejaid fondist saadud toetusest ja kaasfinantseeringu andjast vastavalt lepingu punktis 7 sätestatule;
 - 6.2.17. väljastama ministriumile isikustatud statistikat projekti tegevustes osalejate kohta;
 - 6.2.18. teavitama projektis osalejat tema kohta kogutavatest isikuandmetest, nende säilitamise tähtjast ja töötlemise eesmärkidest mh punktis 10.2 nimetatud asutuste poolt või võtma selleks isiku nõusoleku vastavalt kehtivale õigusele;
 - 6.2.19. tagama, et partner on teadlik, et talle laienevad toetuse saaja kohustused (sealhulgas informeerimise, toetuse ja kaasfinantseeringu nähtavuse tagamise, dokumentide säilitamise ja järelevalvele kaasaaitamise kohustus, v.a lepingu punktis 5 kirjeldatud aruandluskohustus). Toetuse saaja vastutab materiaalselt kogu toetus- ja kaasfinantseeringu summa ulatuses partneri(te) lepingus sätestatud kohustuste täitmise eest ning tagab kohustuste täitmisele kaasaaitamise;
 - 6.2.20. kontrollima ja tagama, et projekti tegevuste läbiviijateks ei ole isikud, kes on kriminaal- või väärteomenetluses karistatud ja kelle karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud või karistus on tema elu või asukohariigi õigusaktide alusel kehtiv.
- 6.3. Ministrium on kohustatud:
- 6.3.1. maksuma toetuse saajale toetust ja kaasfinantseeringut lepingus sätestatud tingimustel ja korras;
 - 6.3.2. tegema asjakohased programmdokumendid, juhendmaterjalid ning ministriumile esitamiseks vajalikud aruandevormid kättesaadavaks toetuse saajale;
 - 6.3.3. informeerima toetuse saajat viivitamatult toetuse summa ja maksegraafiku muutmise vajadusest;
 - 6.3.4. kontrollima lepingu punktis 5 nimetatud aruandeid;
 - 6.3.5. väljastama toetuse saajale 20 tööpäeva jooksul alates aruande laekumisest *esmasel valimil* ja/või vajadusel päringu kulutuste asjakohasuse ja abikõlblikkuse kontrollimisel tuvastatud puuduste kohta;
 - 6.3.6. avalikustama projektide kohta vähemalt järgmise teabe: toetuse saaja nimi, projekti nimi ja eesmärk, lepingu kohaselt toetuse ja kaasfinantseeringuna eraldatav summa;
 - 6.3.7. otsustama punktis 6.2.12 nimetatud määruse alusel toetuse saajalt toetuse ja kaasfinantseeringu osaliselt või täielikult tagasinõudmise, kui ilmnevad toetuse ja kaasfinantseeringu tagasinõudmiseks alust andvad asjaolud.

7. TOETUSE JA KAASFINANTSEERINGU NÄHTAVUSE TAGAMINE

- 7.1. Projekti toetamine Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi vahenditest ja kaasfinantseerimine ministriumile vahenditest peab olema selgesti nähtav iga projektiga seotud olulise tegevuse puhul, sh teavitab toetuse saaja suuliselt kõiki osalejaid.

- 7.2. Kui toetuse saaja edastab või avalikustab projekti kohta suuliselt, kirjalikult või elektroonselt teavet või viib projektis läbi tegevusi (nt koolitused, konverentsid või seminarid), osutab ta sellele, et projekti jaoks on saadud rahalisi vahendeid Euroopa Liidult Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi kaudu ja Siseministeeriumilt.
- 7.3. Pärast toetuslepingu sõlmimist peab kõikides kolmandate isikutega sõlmitavates lepingutes, sh töövõtulepingutes, partnerluslepingutes, hankelepingutes jne olema märgitud projekti pealkiri ja/või tunnus ning viide rahastajale.
- 7.4. Kõigile projekti tegevusega seotud olulistele dokumentidele (sh koolitusmaterjalidele, tunnistustele, teabelehtedele jms) peab olema märgitud projekti pealkiri või tunnus, Euroopa Liidu ja Siseministeeriumi logo ning tunnuslause „Projekti kaasrahastavad Euroopa Liit Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi kaudu ning Siseministeerium“. Toetuse saaja kinnitatud dokumendi mallide (lepingud jms) põhjal koostatud dokumentidele ei pea Euroopa Liidu ja Siseministeeriumi logo lisama.
- 7.5. Euroopa Liidu logo koos fondi nimega „Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond“ ja ministeeriumi logo peab olema kuvatud IT-süsteemis ning paigaldatud esemele, mis on projekti vahenditest ostetud, samuti toetuse saaja ruumidesse, mille jaoks Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi toetust ja ministeeriumi kaasfinantseeringut on kasutatud.
- 7.6. *Kui füüsilise objekti maksumus on üle 100 000 euro, paneb toetuse saaja üles alalise ja silmapaistva tahvli 3 kuu jooksul pärast projekti lõppemist. Tahvel peab vastama lepingu lisas 5 toodud nõuetele.*
- 7.7. Toetuse ja kaasfinantseeringu nähtavuse tagamiseks esitatav Euroopa Liidu ja ministeeriumi logo peab vastama lisas 5 kirjeldatud juhistele.
- 7.8. Kui toetuse saaja edastab või avalikustab teavet ükskõik mis vormis, siis ainuvastutus teabe sisu eest lasub toetuse saajal ja ministeerium ning Euroopa Komisjon ei vastuta esitatava teabe võimaliku kasutuse eest.
- 7.9. Toetuse saaja peab vahe- ja lõpparuannetes üksikasjalikult kirjeldama, kuidas avalikkust ja projektis osalejaid on projektist ja Euroopa Liidu ning ministeeriumi osalusest teavitatud.

8. LEPINGUTE SÕLMIMINE TEGEVUSE LÄBIVIIMISEKS

- 8.1. Toetuse saaja võib projekti läbiviimiseks sõlmida lepinguid järgmistel tingimustel:
 - 8.1.1. lepingute sõlmimine peab olema põhjendatud, võttes arvesse projekti laadi, tegevusi ja eesmäärke;
 - 8.1.2. toetuse saaja vastutab ministeeriumi ees ainuisikuliselt projekti läbiviimise ja lepingu sätete järgimise eest;
 - 8.1.3. toetuse saaja kohustub tagama, et tema suhtes lepingu punktide 7 ja 10 alusel kohaldatavaid tingimusi kohaldatakse ka lepingupartnerite suhtes.
- 8.2. Hankelepingu sõlmimisel ja hanke läbiviimisel lähtub toetuse saaja riigihangete seaduses sätestatust ning teistest asjassepuutuvatest riigisisestest ja Euroopa Liidu õigusaktidest. Toetuse saajal tuleb tagada hanke läbipaistvuse, mittediskrimineerimise ja võrdse kohtlemise põhimõtete järgimine. Toetuse saaja kohustub kasutama rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt.

9. PROJEKTI PEATAMINE

- 9.1. Toetuse saaja võib projekti läbiviimise peatamist taotleda juhul, kui projekti teostamise käigus on ilmnenud erandlikud asjaolud, mis teevad projekti ajakavajärgse elluviimise võimatuks või annavad alust kahelda projekti läbiviimise otstarbekuses, eelkõige vääramatu jõu korral. Toetuse saaja teavitab sellest viivitamata, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul alates asjaolu selgumisest ministeeriumit, esitades kõik vajalikud põhjused ja üksikasjad ning projekti jätkamise arvatava kuupäeva.
- 9.2. Kui lepingut ei lõpetata kooskõlas lepingu punktiga 13, jätkab toetuse saaja projekti tegevusi kohe, kui asjaolud võimaldavad, teavitades sellest ministeeriumit. Tegevuse kestust pikendatakse tegevuse peatamisajaga võrdse aja võrra, kuid mitte kauem kui fondi tegevuste abikõlblikkuse perioodi lõpptähtpäevani ning projekti pikendamine ja muud vajalikud muudatused, et kohendada projekti uute rakendustingimustega, vormistatakse kirjalikult või elektrooniliselt lepingu lisana.
- 9.3. Ministeerium võib peatada (kuni puuduste kõrvaldamiseni) või lõpetada toetuse ja kaasfinantseeringu maksmise ning nõuda nende osalist või täielikku tagastamist, kui ilmnevad Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2006. a määruse nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“ §-s 10 nimetatud asjaolud.

10. PROJEKTI HINDAMINE JA KONTROLLIMINE

- 10.1. Toetuse saaja kohustub säilitama lepinguga seonduva dokumentatsiooni ning materjalid ja võimaldama punktis 10.2 kirjeldatud kontrollide läbiviimist punktis 6.1.5 toodud tähtaja jooksul.
- 10.2. Toetuse saaja on kohustatud projektiga seotud originaaldokumente (õigustatud erandjuhtudel originaaldokumentide tõendatud koopiaid) esitama kontrollimiseks, kui seda nõuab/nõuavad ministeeriumi, AMIF-i rakendamist auditeerima määratud asutuse, Riigikontrolli, Euroopa Komisjoni, Euroopa Pettusevastase Ameti ametnikud või nende volitatud välised asutused ning Euroopa Kontrollikoda, järgides punktis 6.1.6 toodud igakülgse abistamise põhimõtet.
- 10.3. Üldjuhul teavitab punktis 10.2 nimetatud kontrollorgan võimalikest kohapealsetest paikvaatlustest ette. Põhjendatud juhtudel võib kohapealne kontroll toimuda ka ilma ette teatamata.
- 10.4. Toetuse saaja kohustub esitama üksikasjaliku teabe, mida nõuab punktis 10.2 nimetatud asutus, et kontrollida projekti läbiviimise ja lepingu sätete rakendamise nõuetekohasust.
- 10.5. Kui ministeeriumil on tekkinud põhjendatud kahtlus, et toetuse saaja on esitanud eksitavat informatsiooni või ei ole järelevalve teostamiseks vajalikke andmeid edastanud, peab toetuse saaja viivitamatult andma aru vajalike andmete mitteesitamise või eksitava informatsiooni esitamise kohta või ümber lükkama ministeeriumi kahtlused andmete õigsuses.
- 10.6. Lepingus punktis 10.2 nimetatud kontrollide tulemusel on ministeeriumil õigus teha otsus lepingu raames prognoositud ja tehtud kulutuste osas toetuse summa vähendamise või toetuse tagasinõudmise kohta kooskõlas Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2006. a

määrusega nr 278 „Toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmise ning toetuse andmisel ja kasutamisel toimunud rikkumisest teabe edastamise tingimused ja kord“.

11. VÄÄRAMATU JÕUD

- 11.1. Pool vabaneb vastutusest ainult juhul, kui lepingu mittetäitmise või mittenõuetekohase täitmise põhjustab vääramatute jõud.
- 11.2. Vääramatute jõu all käsitlevad pooled mistahes ettenägematut, nendest sõltumatut sündmust, mille tekkimist, kestvust või lõppemist ei saanud pool mõjutada ja mõistlikkuse põhimõttest lähtudes ei saanud poolelt oodata, et ta lepingu sõlmimise ajal selle asjaoluga arvestaks või seda väldiks või takistava asjaolu või selle tagajärje ületaks.
- 11.3. Vääramatute jõu all kannatav pool teavitab sellest viivitamata teist poolt kirjalikult või elektrooniliselt viie tööpäeva jooksul, märkides vääramatute jõu laadi, tõenäolise kestuse ja arvatava mõju.
- 11.4. Vääramatute jõud muudab lepingus sätestatud kohustuste tähtaega perioodi võrra, mille jooksul lepingu täitmine on vääramatute jõu tõttu poole jõupingutustest olenemata võimatu, kuid mitte kauem kui AMIF-i abikõlblikkuse perioodi lõpptähtajani, s.o 31. detsember 2022. a. Pooled teevad kõik jõupingutused vääramatute jõust tingitud kahjude vähendamiseks.

12. LEPINGU KEHTIVUS JA MUUTMINE

- 12.1. Leping jõustub lepingu allkirjutamisest mõlema poole poolt.
- 12.2. Leping kehtib kuni mõlema poole lepinguliste kohustuste nõuetekohase täitmiseni.
- 12.3. Toetuse ja kaasfinantseeringu andmise tingimustes tehtavad muudatused peab sätestama kirjalikult (omakäeliselt allkirjastatult) või elektrooniliselt (digitaalselt allkirjastatult) lepingu lisas ning muudatus jõustub hetkest, mil mõlemad pooled on lisa allkirjastanud, kui lisas ei ole sätestatud teisiti.
- 12.4. Toetuse saaja peab taotlema ministeeriumilt lepingu muutmist, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:
 - 12.4.1. projekti tegevuste muutmise tõttu muutuks oluliselt projekti sisu või tulemus;
 - 12.4.2. muutmist vajab projekti abikõlblikkuse algus- või lõpukuupäev;
 - 12.4.3. muutmist vajab projekti abikõlblike kulude eelarve (lisa 2);
 - 12.4.4. eelarves (lisa 2) toodud kululiigi (nt tööjõukulud, transpordi- ja lähetuskulud jne) suurenemine rohkem kui 15% võrra. Eelarves tehtavate muudatuste korral otsuste kulude kululiikide vahel, mis ei ületa 15% kululiigile prognoositud summast ning kululiikide siseselt rahaliste kulutuste osas tehtavate muudatuste korral ei pea toetuse saaja taotlema lepingu muutmist, vaid see kinnitatakse projekti aruandlusega. Muudatused peavad olema vajalikud ja põhjendatud ning abikõlblikud. Kululiigi suurenemisel, mida hindamiskomisjon või hindamise juhtkomitee on otsustanud eelnevalt vähendada, peab toetuse saaja taotlema ministeeriumilt lepingu muutmist sõltumata tehtava muudatuse mahust;
 - 12.4.5. toetuse saaja avalduses esitatud muu asjaolu.
- 12.5. Lepingu punktis 12.4 nimetatud muudatuse tegemiseks peab toetuse saaja esitama ministeeriumile kirjaliku või elektroonilise taotluse, milles põhjendab, kuidas nimetatud

muudatused aitavad kaasa projekti edukale elluviimisele. Tehtavad muudatused ei tohi vähendada projekti tulemuslikkust ja selle eesmärkide saavutamise tõenäosust.

- 12.6. Kui muudatuse tegemiseks esitab taotluse toetuse saaja, peab ta selle ministriumile esitama vähemalt 60 (kuuskümmend) kalendripäeva enne projekti abikõlblikkuse lõpu kuupäeva, välja arvatud juhul, kui toetuse saaja esitab nõuetekohase põhjenduse ja ministrium nõustub sellega.

13. LEPINGU ENNETÄHTAEGNE LÕPETAMINE

- 13.1. Lepingu võib ennetähtaegselt lõpetada poolte kokkuleppel.
- 13.2. Poolel on õigus leping ühepoolselt lõpetada, teatades sellest teisele poolele kirjalikult või elektrooniliselt vähemalt 45 kalendripäeva ette, järgmistel juhtudel:
 - 13.2.1. pool on rikkunud oluliselt lepingus sätestatud kohustusi;
 - 13.2.2. vääramatu jõu tõttu, kui see takistab lepingu täitmist 45 kalendripäeva jooksul.
- 13.3. Lepingu lõpetamise korral eraldab ministrium toetust ja kaasfinantseeringut üksnes nende abikõlblike kulutuste katteks, mille toetuse saaja on tegelikult teinud kuni kuupäevani, mil leping lõpetatakse. Arvesse ei võeta kulusid, mis on seotud kohustustega, mis tuleb täita pärast lepingu lõpetamist.
- 13.4. Kui leping lõpetatakse enne eelmakse eraldamist toetuse saajale, on toetuse saajal õigus punktis 13.3 nimetatud kulude katmiseks esitada 45 kalendripäeva jooksul pärast lepingu lõpetamist projekti lõpparuanne, kuluaruanne ja maksetaotlus. Kui selle aja jooksul taotlust ei esitata, ei hüvita ministrium kuni lepingu lõpetamise kuupäevani tehtavaid toetuse saaja kulutusi ning nõuab tagasi summad, mille kasutamine ei ole ministriumi heaks kiidetud projekti läbiviimise aruandega põhjendatud.
- 13.5. Olulise lepingutingimuse rikkumise korral, mis seisneb selles, et toetuse saaja ei ole esitanud projekti läbiviimise aruandeid lepingu punktis 7 nimetatud tähtpäevadeks ja kui toetuse saaja ei ole seda kohustust täitnud ka 30 kalendripäeva jooksul pärast seda, kui ministrium on saatnud vastava kirjaliku või elektroonilise meeldetuletuse, võib ministrium lugeda kulud abikõlbmatuks. Sellisel juhul nõuab ministrium tagasi kõik punktis 4 nimetatud summad, mida ta ei ole varem aruannete kontrolli järgselt heaks kiitnud.
- 13.6. Kui toetuse saaja lõpetab lepingu punktis 13.2 sätestatud viisil või kui ministrium lõpetab lepingu põhjusel, et toetuse saaja esitab tegelikkusega vastuolus oleva aruande, et saada lepinguga ettenähtud toetust, võib ministrium pärast toetuse saajale märkuste esitamise võimaluse andmist nõuda nende summade osalist või täielikku tagastamist, mis on ministriumi poolt lepingu kohaselt juba makstud.

14. LEPINGUGA SEOTUD TEABE EDASTAMINE

- 14.1. Lepinguga seotud oluline teave ja teated (sh maksetaotlused, projekti aruanded ja taotlused muudatuste tegemiseks projekti kestel) edastatakse ministriumile lepingu numbrile osutades kirjalikult omakäeliselt allkirjastatuna või elektrooniliselt digitaalselt allkirjastatuna.
- 14.2. Ministriumi kohtaktisik lepingu täitmisega seotud küsimustes:

Kontaktisik	
Telefon	
E-post	

14.3. Toetuse saaja kontaktisik lepingu täitmisega seotud küsimustes:

Kontaktisik	
Telefon	
E-post	

14.4. Informatsioonilist teadet, millega ei kaasne õiguslikke tagajärgi, võib edastada telefoni, elektronposti jms teel.

15. VASTUTUS JA VAIDLUSTE LAHENDAMINE

15.1. Pooled vastutavad oma lepingujärgsete kohustuste täitmise eest vastavalt lepingule ja Eesti Vabariigi ning Euroopa Liidu õigusaktidele.

15.2. Toetuse saaja vastutab ministeeriumi ees lepinguga võetud kohustuste täitmise eest.

15.3. Toetuse saaja kohustub hüvitama ministeeriumile või Euroopa Komisjonile lepingu rikkumisega tekitatud otsese varalise kahju, mis tuleneb projekti hooletust või ebaõigest läbiviimisest.

15.4. Kui toetuse saaja ei täida nõuetekohaselt oma lepingujärgseid kohustusi, võib ministeerium peatada lepingujärgsete eraldiste andmise kuni puuduste kõrvaldamiseni.

15.5. Lepinguga seotud vaidlused ja erimeelsused lahendatakse *eelkõige* läbirääkimiste teel. Juhul, kui läbirääkimiste teel ei õnnestu erimeelsusi lahendada, lahendatakse vaidlused lõplikult *kohtus*.

16. LÕPPSÄTE

Leping on koostatud kahes võrdset juriidilist jõudu omavas eksemplaris, millest üks jääb ministeeriumile ja teine toetuse saajale.

Poolte allkirjad:

Toetuse saaja

Ministeerium

(allkirjastatud digitaalselt)

(allkirjastatud digitaalselt)